

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rány

Vypracovala: Mgr. Olga Jinková

Rána

- tj. stav, kdy dojde k porušení kontinuity kůže, sliznice nebo povrchu některého orgánu

Vlastnosti ran

- krvácení
 - kapilární, venózní, arteriální
- bolest
- ztráta tkáně

Hodnocení rány

- lokalizace
- velikost
- hloubka
- tvar a okraje rány
- směr rány

Dělení ran

1. Mechanické

- zapříčiněny mechanickou energií, která zasahuje tělo z vnějšku

2. Tepelné

- vznikají působením tepelné energie nadprahové hodnoty po přímém doteku elektrického vedení nebo působením záření (popáleniny) nebo chladu (omrzliny)

3. Chemické

- vyvolávající noxou jsou žíravé nebo leptající látky

Mechanické rány

– dělení dle vyvolávající příčiny

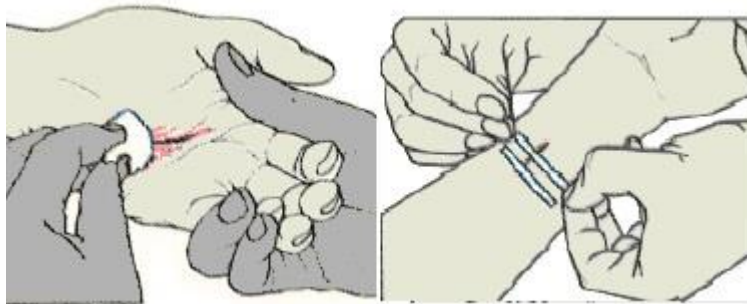
- řezná
- sečná
- bodná
- střelná
- kousnutím
- tržná
- tržně-zhmožděná

Rána řezná = vulnus scissum

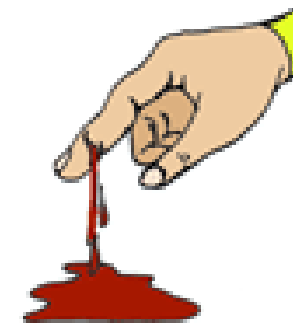
- vzniká ostrým předmětem
- hodně bolí i krvácí
- rovné okraje

<http://www.uszsmsk.cz/WwwFileStore/krvaceni.JPG>
1.4. 2013

<http://www.guard7.cz/files/obrazky/LexikonBOZP/obrazek56.jpg>
1.4. 2013

<http://www.helpforenglish.cz/files/bleed-1.gif>
1.4. 2013

Rána sečná – vulnus sectum

- vzniká dopadem ostrého předmětu
- je hlubší
- větší ztráta tkáně

Rána bodná – vulnus punctum

- proniká do hloubky, rovné okraje
- riziko: poranění vnitřního orgánu

Bodná rána

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/74/Knee_puncture.JPG/180px-Knee_puncture.JPG

1.4. 2013

Rána střelná – vulnus sclopetarium

- Projektilová
 - vstřel
 - výstřel
 - zástřel
- Střepinová
 - má ničivý účinek

Mužská lebka z patrným výstřelem v oblasti parietální kosti.

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b1/Gunshot_skull.jpg/300px-Gunshot_skull.jpg

1.4. 2013

Střelná rána

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/11/Abdominal_Gunshot_Wound.jpg/180px-Abdominal_Gunshot_Wound.jpg

1.4. 2013

Rána kousnutím – vulnus morsum

- často zhmožděná a s infekcí

http://img.ulekare.cz/dbpic/kousnuti_clovekem-f180_120
1.4. 2013

Rána kousnutím

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/40/Bitten.JPG>
1.4. 2013

Rána tržná – vulnus lacerum

- vzniká tupým násilím
- nerovné okraje
- nebývá hluboká
- málo krvácí

<http://t0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRkh0hEoOyli15l2fCtqJEpJ5CW2E6jphDRvhVvCP31roORmzbq>

1.4. 2013

Rána zhmožděná – vulnus contusum

- vzniká tupým nárazem

Zhmožděná rána

<http://t1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcROXg-eo8H0otA8NBncQaj08fC18XGMJnY8mXt6lVBGqd9di7SJ>
1.4. 2013

Rána tržně-zhmožděná – vulnus contuso-lacerum

- tupým násilím a nárazem
- okraje neostré, zhmožděné
- málo krvácí

http://i.idnes.cz/08/093/sp5/TYN25eff2_P1040917.JPG
1.4. 2013

Autoři: HOBBY.CZ, VE SPOLUPRÁCI S VLADIMÍROU TICHOU

Dělení ran dle lokalizace

- Povrchní
 - zasahující do kůže a podkoží

- Hluboká
 - zasahující svaly, šlachy, vazy, cévy, žíly, nervy

- Penetrující
 - pronikající do tělních dutin

- Nepenetrující
 - nepronikající do tělních dutin

Dělení ran dle vzhledu

- **Infikovaná** – septická („nečistá“)
 - infikovaná mikroorganismy
 - povleklá a zapáchající

- **Aseptické**
 - tzv. biologicky čisté

- **Nekrotická**
 - tvrdá, suchá tkáň, černé barvy

- **Povleklá**
 - povleklá a exsudující

- **Granulující**
 - čistá, červené barvy

- **Epitelizující**
 - narůžovělá tkáň

Seznam literatury

- PhDr. Jarmila Kelnarová, PhD. a kolektiv, *První pomoc I pro studenty zdravotnických oborů*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-80-247-2182-8
- <http://www.ulekare.cz/prvni-pomoc/bodne-rany-50> 1.4. 2013
- <http://www.ulekare.cz/prvni-pomoc/pokousani-clovekem-48> 1.4. 2013
- http://www.wikiskripta.eu/index.php/Hojen%C3%AD_r%C3%A1ny 1.4. 2013
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/R%C3%A1na> 1.4. 2013

Název školy: **SZŠ a VOŠZ Žďár nad Sázavou**

Číslo projektu: **CZ.1.07/1.5.00/34.0328**

Název materiálu: **První pomoc**

Vyučovací předmět: **První pomoc**

Datum tvorby: **2013**